

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Patent- och registerstyrelsen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om Patent- och registerstyrelsen. Lagen ska ersätta den nuvarande lagen om patent- och registerstyrelsen. Genom den föreslagna lagen ska ämbetsverkets direktion ersättas med en delegation. Dessutom ska bestämmelserna på lag- och förordningsnivå

om ämbetsverkets organisation förtydligas på så sätt att generaldirektören, som ansvarar för verksamhetens resultat och för att målen nås, självständigare än nu ska besluta om ämbetsverkets organisation. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt, dock tidigast den 1 september 2013.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

Patent- och registerstyrelsen främjar den ekonomiska och tekniska utvecklingen. Ämbetsverket är verksamt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Om Patent- och registerstyrelsen föreskrivs i lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992). Enligt 2 § i den lagen handlägger Patent- och registerstyrelsen ärenden som gäller patent, kretsmönster för integrerade kretsar, nytthetsmodellrätt, mönsterrätt, varumärke, företagsinteckning, handelsregister, föreningsregister, stiftelseregister och övervakning av stiftelser enligt lagen om stiftelser (109/1930), offentliggörande av bokslutshandlingar och firma samt tillhandahåller informationstjänst inom sitt område.

Närmare bestämmelser om ämbetsverkets uppgifter och organisation har utfärdats genom förordningen om patent- och registerstyrelsen (799/1992). Enligt 1 § i förordningen finns vid ämbetsverket en företags- och sammanslutningslinje, en patent- och innovationslinje samt en varumärkes- och mönsterlinje. Dessutom finns vid patent- och registerstyrelsen en stödenhet för ledningen och andra enheter. Om linjernas indelning i enheter och om deras uppgifter bestäms i arbetsordningen. I arbetsordningen kan också be-

stämmas om enheter som inte hör till linjerna.

Enligt 3 § i lagen har Patent- och registerstyrelsen en direktion, vars medlemmar förordnas av statsrådet. Enligt förarbetet till lagen (RP 25/1992 rd) var avsikten med direktionen att tillföra Patent- och registerstyrelsens förvaltningssystem snabbhet och effektivitet genom att skilja den allmänna ledningen, dvs. direktionen, som beslutar om riktlinjerna, från den operativa ledningen, dvs. Patent- och registerstyrelsens tjänstemannaledning. Direktionen har också formell behörighet. Direktionen uppställer bl.a. mål för Patent- och registerstyrelsens verksamhet i praktiken, ser genom styrning och övervakning till att de mål som uppställts för ämbetsverket uppnås, beslutar om budgetförslaget samt verksamhets- och ekonomiplanen och utnämner ämbetsverkets överdirektör och linjedirektörer. Direktionens ordförande undertecknar tillsammans med generaldirektören resultatavtalet med arbets- och näringsministeriet. I den utvärdering av Patent- och registerstyrelsen (TEM julkaisuja 15/2010), som arbets- och näringsministeriet hade låtit utföra, lyftes förtydligandet av direktionens roll och sammansättning fram som ett utvecklingsobjekt för ämbetsverket.

Enligt 4 § i lagen avgörs ett ärende som ska handläggas av Patent- och registerstyrelsen av direktionen, generaldirektören eller någon annan tjänsteman vid Patent- och registerstyrelsen enligt vad som stadgas genom förordning. Enligt 10 § 1 mom. i förordningen om patent- och registerstyrelsen avgör generaldirektören de ärenden som inte behandlas i direktionen eller Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd eller som han inte i arbetsordningen eller i övrigt har överfört på någon annan tjänsteman. Vid ämbetsverket fattas i samband med handläggningen av ansökningar ett mycket stort antal förvaltningsbeslut. Med tanke på ämbetsverkets arbetseffektivitet har det ansetts viktigt att beslutanderätten i olika ärenden inte endast koncentreras till direktionen eller generaldirektören, utan att också andra tjänstemän ges självständig beslutanderätt (RP 25/1992 rd).

I 5 § i lagen om patent- och registerstyrelsen föreskriv det om sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut. Enligt 1 mom. söks ändring hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd i enlighet med vad som särskilt föreskrivs om detta. Om de ärenden som ska behandlas i besvärsnämnden och om förfarandet föreskrivs i lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992). Enligt 3 § i den sistnämnda lagen får ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut sökas genom besvär hos besvärsnämnden när genom beslutet har avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent, genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster, genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerad krets eller något annat ärende som gäller kretsmönster, genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell, genom beslutet har avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller något annat ärende som gäller varumärke, genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret, genom beslutet har vägrats registrering av en anmälan till föreningsregistret, eller genom beslutet har avslagits en ansökan om tillstånd att grunda en stiftelse eller om fastställande

av stiftelsens stadgar eller har vägrats registrering av en anmälan till stiftelseregistret.

Enligt 5 § 2 mom. i lagen om patent- och registerstyrelsen får ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som inte ankommer på patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd, om inte något annat föreskrivs, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Om sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ett ärende som gäller företagsinteckning föreskrivs i företagsinteckningslagen (634/1984).

5 § i lagen om patent- och registerstyrelsen ändrades genom en lag om ändring av lagen om patent- och registerstyrelsen, som stadfästes den 31 januari 2013 (L 112/2013). Lagändringen träder i kraft den 1 september 2013. Den hänför sig till en större helhet varigenom ordnandet av domstolshandläggningen av ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrättigheter reformeras. I denna reform ingår att till marknadsdomstolen koncentreras överklagande av de registermyndigheters beslut som beviljar industriella rättigheter. I fråga om andra besvär än dem som koncentreras till marknadsdomstolen och som för närvarande behandlas av Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd, styrs sökandet av ändring till Helsingfors förvaltningsdomstol. Detta gör det möjligt att dra in Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd.

Lagtekniskt genomfördes reformen på så sätt att ovan beskrivna 3 § i lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen upphävdes genom lagen om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen (L 113/2013), som stadfästes den 31 januari 2013 och träder i kraft den 1 september 2013 och att bestämmelser om sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller beviljande av industriella rättigheter i fortsättningen ska ingå i 5 § 1 mom. i lagen om patent- och registerstyrelsen, sådant momentet lyder i den form som har fastställts i lag 112/2013, som stadfästes den 31 januari 2013. Enligt den sistnämnda bestämmelsen söks ändring i Patent- och registerstyrelsens

beslut genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, när genom beslutet har avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent, avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster, avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerade kretsar eller något annat ärende som gäller kretsmönster, avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell, avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller kollektivmärke eller något annat ärende som gäller varumärke eller kollektivmärke, vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret.

Om de arrangemang under övergångstiden som hänför sig till reformen föreskrivs det i 2 § 2–5 mom. i lagen om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen (113/2013). Enlig dessa bestämmelser om övergångstidsarrangemang överförs till marknadsdomstolen för behandling och avgörande de besvärssärenden som gäller varumärke och som har blivit anhängiga vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd den 1 januari 2013 eller senare och de besvärssärenden som gäller patent, nyttighetsmodell, kretsmönster och mönster och som har blivit anhängiga den 1 maj 2013 eller senare och som fortfarande är anhängiga vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd när koncentrationen av de ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrättigheter till marknadsdomstolen träder i kraft, medan de besvärssärenden som har anhängiggjorts vid besvärsnämnden före dessa tidpunkter behandlas och avgörs vid besvärsnämnden.

Indragningen av Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd kommer att ske vid en tidpunkt som senare bestäms genom lag. Enligt regeringens proposition med förslag till lagstiftning om marknadsdomstolen och rättegång i marknadsdomstolen (RP 124/2012 rd) uppskattas indragningen ske ca ett halvt år efter att koncentrationen av ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrättigheter har trätt i kraft.

2 Bedömning av nuläget

Lagen om patent- och registerstyrelsen har varit i kraft i 20 år. I ämbetsverkets omvärld har under den tiden skett betydande förändringar. Till exempel elektroniska arbetssätt har blivit vanliga och de industriella rättigheternas och upphovsrättigheternas betydelse har ytterligare ökat. Dessutom understryks betydelsen av internationellt samarbete ytterligare, förutom när det gäller industriella rättigheter och upphovsrättigheter också i fråga om tillgången till information om företag och sammanslutningar. Patent- och registerstyrelsen har på motsvarande sätt utvecklat sina informationstjänster och ökat möjligheten till elektronisk kommunikation vid ämbetsverket. I fråga om ämbetsverkets uppgiftsområde i sig, verkar inte föreligga några direkta förändringsbehov.

Patent- och registerstyrelsens verksamhet är huvudsakligen lagbunden prövning. Dess kärnprocesser är att meddela och registrera patent, nyttighetsmodeller, varumärken och mönsterrättigheter samt att föra register över företag, föreningar, stiftelser och andra sammanslutningar. Den allmänna ledningen, dvs. direktionen, som beslutar om riktlinjerna för verksamheten har därför begränsade möjligheter att påverka ämbetsverkets verksamhet. Beslut om riktlinjerna för verksamheten fattas i samband med författnings- och resultatstyrningen. Därutöver styrs verksamheten bl.a. av arbets- och näringsministeriets koncernstrategi och statsrådets substansstrategier. Att avstå från direktionen skulle vara ägnat att förtydliga lednings- och styrningssystemet. Direktionerna har under den senaste tiden dragits in även vid andra ämbetsverk, t.ex. vid Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Strålsäkerhetscentralen (Stuk) och Finlands miljöcentral. I stället för att ha en direktion skulle det vara ändamålsenligare att försätta Patent- och registerstyrelsens intressensamarbete i en delegation.

I den gällande förordningen om patent- och registerstyrelsen föreskrivs det att ämbetsverket indelas i linjer, vars indelning i enheter och deras uppgifter vidare bestäms i arbetsordningen. En sådan reglering av organisationen är inte ändamålsenlig, eftersom en bedömning av ämbetsverkets organisation el-

ler de arbeten som ska utföras där och en eventuell omorganisering vanligtvis förutsätter en granskning över organisationsgränserna. I eventuella förändringssituationer skulle det vara befogat att understryka generaldirektörens prövningsrätt i fråga om organisationen och den interna arbetsfördelningen, eftersom generaldirektören ansvarar för verksamhetens resultat och för att målen uppnås. Detta uppföljs bl.a. i samband med resultatstyrningsprocessen.

Ordnandet av sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut har nyligen bedömts i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om marknadsdomstolen och rättegång i marknadsdomstolen (RP 124/2012 rd) samt i samband med riksdagsbehandlingen av den. Därför anses en omprövning inte vara befogat till denna del. Det sagda gäller också andra besvär än dem som koncentreras till marknadsdomstolen och som för närvarande behandlas av Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Det ska anses befogat att sistnämnda besvär koncentreras till den allmänna förvaltningsdomstolen (Helsingfors förvaltningsdomstol) med beaktande av dels det ringa antalet besvär, dels den expertis som de kräver. De ändringar som gjordes i den nuvarande lagen om patent- och registerstyrelsen genom lag 112/2013, som stadfästes den 31 januari 2013, kan således direkt införas i den nya lag om Patent- och registerstyrelsen som föreslås i denna proposition.

När det gäller bestämmelserna om ändringssökande är det överlag fråga om en rent lagteknisk ändring. Avsikten är således inte heller att genom denna proposition i några som helst avseenden ändra de genom lagarna 112/2013 och 113/2013, som stadfästes den 31 januari 2013, genomförda övergångstidsarrangemang avseende hur behandlingen av besvärssärenden som anhängiggörs vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd ska fördelas mellan besvärsnämnden och marknadsdomstolen i det skedet när koncentrationen av ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrättigheter till marknadsdomstolen träder i kraft (om innehållet i nämnda övergångstidsarrangemang, se ovan nästista stycket i avsnittet Nuläge).

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Avsikten med propositionen är att förtydliga Patent- och registerstyrelsens styrningssystem genom att ersätta ämbetsverkets direktion med en delegation. Ändringen innebär att man avstår från direktionens formella behörighet. Det intressentarbete som görs i anslutning till ämbetsverket ska fortsätta i delegationen.

Dessutom ska bestämmelserna på lag- och förordningsnivå om ämbetsverkets organisation förtydligas på så sätt att generaldirektören, som svarar för verksamhetens resultat och för att målen nås, självständigare än tidigare ska kunna besluta också om ämbetsverkets organisation. Ändringen syftar till att möjliggöra en granskning av den verksamhet som överskrider de nuvarande organisationsgränserna och vid behov en omorganisering av uppgifterna.

4 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga direkta ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser för företagen. Propositionens konsekvenser hänför sig närmast till myndighetsverksamheten, särskilt till regleringen av Patent- och registerstyrelsens organisation. Till följd av ändringen framhävs generaldirektörens beslutanderätt i förhållande till organisationen och direktionens formella beslutsfattande ersätts av intressentsamarbete i en delegation. På längre sikt möjliggör de föreslagna ändringarna ytterligare effektivisering av Patent- och registerstyrelsens verksamhet och gör det därigenom möjligt att hålla handläggningsavgifterna på en rimlig nivå.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har utarbetats vid arbets- och näringsministeriet. Remissyttranden om propositionen begärdes av finansministeriet, justitieministeriet och Patent- och registerstyrelsen. Samtliga i begäran om yttrande namngivna remissinstanser yttrade sig med anledning av utkastet till proposition. De synpunkter som framfördes i remissyttrande-

na har i den mån det var möjligt beaktats i regeringspropositionen.

Finansministeriet ansåg att det inte finns några förvaltningspolitiska hinder för att direktionen dras in, om indragningen anses förtydliga lednings- och styrningssystemet. I yttrandet föreslogs dessutom korrigeringar av teknisk natur, som har beaktats i lagförslaget i den mån det var möjligt.

Justitieministeriet ansåg att den utgångspunkt som tagits i fråga om bestämmelserna om ändringssökande är godtagbar i sig. Justitieministeriet ansåg dock att motiveringen till

bestämmelserna krävde vissa kompletteringar. I yttrandet föreslogs dessutom korrigeringar av teknisk natur, som har beaktats i lagförslaget i den mån det var möjligt.

Patent- och registerstyrelsen stödde den föreslagna lagen och ämbetsverket hade ingenting att anmärka på föreslagets innehåll eller motiveringen till förslaget. Ämbetsverket ansåg det viktigt att förslaget behandlas skyndsamt så att lagen kan träda i kraft när den nuvarande direktionens mandattid upphör den 1 september 2013.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Ansvarsområde. I den föreslagna paragrafen ska Patent- och registerstyrelsens ansvarsområde och administrativa ställning definieras. I 1 mom. föreskrivs det om de allmänna syften som Patent- och registerstyrelsen är till för. Ämbetsverkets ska främja den tekniska och ekonomiska utvecklingen och sammanslutningsverksamheten i Finland och internationellt. I praktiken främjar ämbetsverket dessa syften genom att föra register och genom de informationstjänster som hänförs till dessa register samt genom att i övrigt utföra sina uppgifter så kundorienterat och kostnadseffektivt som möjligt.

Enligt 2 mom. hör ämbetsverket till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för den allmänna administrativa styrningen och tillsynen av Patent- och registerstyrelsen. I 11 § i reglementet för statsrådet (262/2003) föreskrivs det om ministeriernas allmänna uppgifter inom sina ansvarsområden. Ministerierna behandlar bl.a. ärenden som gäller verksamhets- och ekonomiplanering, resultatstyrning, lagberedning samt ärenden som gäller ämbetsverken inom sina ansvarsområden. Enligt 2 § i statsrådets förordning om arbets- och näringsministeriet (1024/2007) hör Patent- och registerstyrelsen till arbets- och näringsministeriets ansvarsområde.

2 §. Uppgifter. I 1 mom. ska föreskrivas om ämbetsverkets uppgifter. Patent- och re-

gisterstyrelsen ska handlägga ärenden som gäller patent, kretsmönster för integrerade kretsar, nyttighetsmodellrätt, mönsterrätt, varumärke, företagsinteckning, handelsregister, föreningsregister, stiftelseregister och övervakning av stiftelser enligt lagen om stiftelser (109/1930), offentliggörande av bokslutshandlingar och firma samt tillhandahålla informationstjänster i anslutning till dessa uppgifter. Förteckningen ska till sitt innehåll motsvara den gällande lagen.

Enligt 2 mom. ska Patent- och registerstyrelsen fullgöra de utrednings-, försöks-, uppföljnings- och planeringsuppgifter samt de andra uppgifter som arbets- och näringsministeriet ålägger Patent- och registerstyrelsen eller som Patent- och registerstyrelsen har enligt särskilda bestämmelser.

Enligt bestämmelsen om bemyndigande i 3 mom. ska närmare bestämmelser om ämbetsverkets uppgifter kunna utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Ledning och beslutanderätt. I paragrafen ska föreskrivas om utnämningen av verkets generaldirektör, om generaldirektörens uppgifter och befogenheter. I generaldirektörens uppgifter ingår utövning av offentlig makt, som enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska regleras i lag.

Enligt 1 mom. ska generaldirektören ansvara för utvecklingen av ämbetsverkets verksamhet och dess resultat och för att målen nås. Ministeriet ska ingå resultatavtal med

ämbetsverkets tjänstemannaledning och regelbundet iaktta hur resultatavtalet fullföljs.

Enligt 2 mom. avgör generaldirektören alla ärenden som ankommer på ämbetsverket, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag. Om överförande av beslutanderätten på andra tjänstemän ska bestämmas i ämbetsverkets arbetsordning.

Enligt 3 mom. beslutar generaldirektören om Patent- och registerstyrelsens organisation och fastställer ämbetsverkets arbetsordning.

Med stöd av 4 mom. har generaldirektören förbehållsrätt i fråga om enskilda beslut och kan därigenom återta den beslutanderätt som han eller hon redan har delegerat.

I 5 mom. finns en bestämmelse om bemyndigande, enligt vilken närmare bestämmelser om ledning och beslutanderätt vid Patent- och registerstyrelsen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §. Behörighetsvillkor. I 1 mom. ska föreskrivas om behörighetsvillkoren för generaldirektören. Av generaldirektören ska krävas högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter samt i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet. Riksdagens grundlagsutskott har ansett det befogat att behörigheten för generaldirektören bestäms genom lag (t.ex. GrUU 5/2008 rd). Om övriga grunder för utnämning till tjänst kan enligt 8 § 2 mom. i stats-tjänstemannalagen (750/1994) bestämmas genom förordning av statsrådet.

5 §. Delegation. Enligt 1 mom. kan Patent- och registerstyrelsen ha en delegation, som tillsätts av arbets- och näringsministeriet. Delegationen ska stödja ämbetsverkets strategiska planering och främja samarbetet mellan ämbetsverket och dess intressentgrupper.

Enligt 2 mom. ska delegationen tillsättas av arbets- och näringsministeriet för tre år i sänder. Bestämmelser om delegationens uppgifter och sammansättning ska kunna utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §. Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller industriella rättigheter och i handelsregisterärenden. Paragrafen ska motsvara 5 § i den nuvarande lagen om patent- och registerstyrelsen, sådan paragrafen lyder i lag 112/2013, som stadfästes den 31 januari

2013. Enligt det föreslagna 1 mom. ska marknadsdomstolen först och främst behandla alla besvär över Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller patent, nytthetsmodell, kretsmönster, varumärke och mönster. Dessutom ska marknadsdomstolen behandla också ansökningar om ändringar i beslut genom vilka registrering av anmälningar till handelsregistret har vägrats. Besvär över Patent- och registerstyrelsens beslut hos marknadsdomstolen ska alltså anföras på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ett undantag från detta utgör bestämmelsen i 2 mom., som föreskriver att när ett beslut som avses i 1 mom. överklagas ska besvär anföras inom 60 dagar från delfäendet av beslutet.

7 §. Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i andra ärenden. Paragrafen ska motsvara 5 a § i den nuvarande lagen om patent- och registerstyrelsen, sådan paragrafen lyder i lag 112/2013, som stadfästes den 31 januari 2013. Enligt det föreslagna 1 mom. ska ändring i andra beslut av Patent- och registerstyrelsen än de som avses i 6 §, om inte något annat föreskrivs någon annanstans, få sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvärstiden ska då vara 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Ett undantag från detta ska vara de i 2 mom. nämnda ärenden som avses i företagsinteckningslagen, för vilkas vidkommande bestämmelser om sökande av ändring ska utfärdas särskilt.

8 §. Begränsningar i rätten att söka ändring. I paragrafen ska föreskrivas om begränsningar i rätten att söka ändring i vissa fall. Paragrafen ska motsvara 5 b § i den nuvarande lagen om patent- och registerstyrelsen, sådan paragrafen lyder i lag 112/2013, som stadfästes den 31 januari 2013. Den föreslagna paragrafen innebär ingen förändring i sak jämfört med nuläget.

9 §. Ikraftträdande. I 1 mom. ska finnas en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Med stöd av 2 mom. ska lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992) upphävas. Dessutom ska i 2 mom. för tydlighetens skull uttryckligen föreskrivas att om det i annan

lagstiftning hänvisas till den lag som upphävs genom denna lag eller till bestämmelser i den lagen eller till en förordning som utfärdats med stöd av den, ska hänvisningen anses avse den föreslagna lagen eller bestämmelser i den.

I 3 mom. ska finnas en sedvanlig övergångsbestämmelse i fråga om sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut. Enligt bestämmelsen ska i fråga om sökande av ändring i ett beslut som har fattats innan den föreslagna lagen träder i kraft iaktas de bestämmelser som gäller vid den föreslagna lagens ikraftträdande och i fråga om sökande av ändring i ett beslut som har fattats först efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft iaktas bestämmelserna i den föreslagna lagen.

Såsom konstateras ovan i avsnittet Bedömning av nuläget, är det avseende de bestämmelser om ändringssökande som ingår i det aktuella förslaget, överlag fråga om en rent lagteknisk ändring. Avsikten är således inte

heller att genom denna proposition i några som helst avseenden ändra de genom lagarna 112/2013 och 113/2013, som stadfästes den 31 januari 2013, genomförda övergångstidsarrangemang avseende hur behandlingen av besvärssärenden som anhängiggörs vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd ska fördelas mellan besvärsnämnden och marknadsdomstolen i det skedet när koncentrationen av de ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrättigheter till marknadsdomstolen träder i kraft.

Enligt 4 mom. får åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag vidtas innan lagen träder i kraft.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt, dock tidigast den 1 september 2013.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om Patent- och registerstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ansvarsområde

Patent- och registerstyrelsen främjar den tekniska och ekonomiska utvecklingen och sammanslutningsverksamheten i Finland och internationellt.

Patent- och registerstyrelsen faller under arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

2 §

Uppgifter

Patent- och registerstyrelsen handlägger ärenden som gäller patent, kretsmönster för integrerade kretsar, nyttighetsmodellrätt, mönsterrätt, varumärke, företagsinteckning, handelsregister, föreningsregister, stiftelseregister, övervakning av stiftelser enligt lagen om stiftelser (109/1930), offentliggörande av bokslutshandlingar och firma samt tillhandahåller informationstjänster i anslutning till dessa uppgifter.

Patent- och registerstyrelsen ska fullgöra de utrednings-, försöks-, uppföljnings- och planeringsuppgifter samt de andra uppgifter som arbets- och näringsministeriet ålägger Patent- och registerstyrelsen eller som Patent- och registerstyrelsen har enligt särskilda bestämmelser.

Närmare bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Ledning och beslutanderätt

Patent- och registerstyrelsen leds av en generaldirektör, som utnämns av statsrådet. Generaldirektören svarar för utvecklingen av ämbetsverkets verksamhet och för dess resultat samt för att målen nås.

Generaldirektören avgör de ärenden som ska avgöras av Patent- och registerstyrelsen, om det inte föreskrivs eller i arbetsordningen bestäms att de ska avgöras av någon annan tjänsteman.

Generaldirektören beslutar om Patent- och registerstyrelsens organisation och fastställer Patent- och registerstyrelsens arbetsordning.

Generaldirektören får i enskilda fall överta avgörandet av ett ärende som annars skulle avgöras av en underordnad.

Närmare bestämmelser om ledning och beslutanderätt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Behörighetsvillkor

Av generaldirektören krävs högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften förutsätter samt i praktiken visad ledarförmåga och ledarerfarenhet.

5 §

Delegation

Vid Patent- och registerstyrelsen kan det finnas en delegation med uppgift att stödja ämbetsverkets strategiska planering och främja samarbetet mellan ämbetsverket och dess intressentgrupper.

Delegationen tillsätts av arbets- och näringsministeriet för tre år i sänder. Bestämmelser om delegationens sammansättning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som gäller industriella rättigheter och i handelsregisterärenden

Ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), när genom beslutet har

1) avgjorts en patentansökan eller något annat ärende som gäller patent,

2) avgjorts en ansökan om registrering av mönster eller något annat ärende som gäller mönster,

3) avgjorts en ansökan om registrering av kretsmönster för integrerade kretsar eller något annat ärende som gäller kretsmönster,

4) avgjorts en ansökan om registrering av nyttighetsmodell eller något annat ärende som gäller nyttighetsmodell,

5) avgjorts en ansökan om registrering av varumärke eller kollektivmärke eller något annat ärende som gäller varumärke eller kollektivmärke,

6) vägrats registrering av en anmälan till handelsregistret.

När ett beslut som avses i 1 mom. överklagas ska besvär anföras inom 60 dagar från delfäendet av beslutet.

7 §

Sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i andra ärenden

Ändring i andra beslut av Patent- och registerstyrelsen än de som avses i 6 § får, om inte annat föreskrivs någon annanstans, sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Särskilda bestämmelser gäller för sökande av ändring i Patent- och registerstyrelsens beslut i ärenden som avses i företagsinteckningslagen (634/1984).

8 §

Begränsningar i rätten att söka ändring

Den som inte inom utsatt tid har framställt en invändning eller ett yrkande med anledning av ett meddelat patent eller ett registrerat varumärke eller mönster får inte söka ändring i det beslut som fattats i ärendet.

Den som inte har yrkat på ogiltigförklaring av en registrering av en nyttighetsmodell eller ett kretsmönster för integrerade kretsar får inte söka ändring i det beslut som fattats i ärendet.

9 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20.

Genom denna lag upphävs lagen om patent- och registerstyrelsen (575/1992). Om det i annan lagstiftning hänvisas till den upphävda lagen, till bestämmelser i den lagen eller till en förordning som utfärdats med

stöd av dem, ska hänvisningen anses avse ikraftträdandet av denna lag iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
denna lag eller bestämmelserna i den.

I fråga om sökande av ändring i beslut som Patent- och registerstyrelsen har fattat före

Helsingfors den 18 april 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

*Bilaga
Förordningsutkast*

Statsrådets förordning

om Patent- och registerstyrelsen

Utfärdad i Helsingfors den xxx 2013

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 2 § 4 mom., 3 § 5 mom. och 5 § 2 mom. i lagen om Patent- och registerstyrelsen och 8 § 2 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994), av dem 8 § 2 mom. i statstjänstemannalagen sådant det lyder i lag 281/2000 som följer:

1 §

Uppgifter

Patent- och registerstyrelsen har utöver verkställighets- och tillsynsuppgifterna i samband med lagstiftningen inom sitt ansvarsområde till uppgift att

- 1) främja ny och växande företagsverksamhet,
- 2) främja skydd av företagens kännetecken och uppfinningar,
- 3) främja förenings- och stiftelseverksamhet,
- 4) producera företags- och organisationsinformation för hela samhället,
- 5) utveckla förfarandena inom stiftelsetillsynen,
- 6) producera sakkunnigtjänster för arbets- och näringsministeriet samt övriga ministerier och myndigheter,
- 7) producera kommunikations- och rådgivningstjänster inom sitt område,
- 8) delta i internationellt samarbete och informationsutbyte.

2 §

Delegation

Delegationen har en ordförande och en vice ordförande samt högst 12 medlemmar som representerar ministerierna och andra myndigheter samt ämbetsverkets viktigaste intressentgrupper. Dessutom ingår i delegationen ämbetsverkets generaldirektör och en representant för personalen. För varje medlem ska förordnas en personlig ersättare.

3 §

Utnämning och anställning av personal

Generaldirektören utnämner chefen för en sådan verksamhetsenhet som är direkt underställd generaldirektören.

Övriga tjänstemän utnämns och personal i arbetsavtalsförhållande anställs av generaldirektören, om inte något annat bestäms i arbetsordningen.

4 §

Behörighetsvillkor

Av chefen för en resultatenhet som är direkt underställd generaldirektören krävs högre högskoleexamen, god förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga.

5 §

Förordnande av ställföreträdare

Ställföreträdare för generaldirektören när denne har förhinder är en av generaldirektören förordnad tjänsteman.

I fråga om ställföreträdarna för den övriga personalen bestäms i arbetsordningen.

6 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den

Helsingfors den 2013

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

Överinspektör *Mika Kotala*